

Parti VI : épilogue tiré de Joachim Vadianus,
Gallus Pugnans, 1514

Atelier de traduction du Groupe de théâtre antique

Université de Neuchâtel, CLAM

C. Aeby, N. Aeby, M. Cario, M. Durham,

P. Jacsont, S. Moy, I. Muminovic, É. Paupe,

J. Rafael Ribeiro da Silva, R. Richard. P. Schwab

Semestre de printemps 2020

Lichenor parasitus, loquitur.

Lichenor

Lichenor Ehodum Spectatores, quidnam est, quod adeo dispalescitis
 unius hominis inepta, & nimis in levissima re gravi sententia saturi? numquid
 5 & vos quicquam estis bona Minerva, bonoque Genio his subjuncturi quae No-
 mothetes attulit? State paullulum obsecro & quantum in multorum consiliis
 frugis extet perdiscite. Vetus est sententia, Neminem unum omnia noscere, &
 hoc itidem percelebratum. Sape etiam est olitor valde oportuna locutus. Para-
 situm me noscitis Lichenora, qui Parasitando multis iam annis ventrem pavi
 10 neum, & alienum cibum ceu musculus quidam semper edi, nullorum edaci-
 tate unquam victus, vestibisque ut videtis non plane sumptuosus, nec plane
 sordidis amictus. Qui consiliis haud quaquam malis, levi adolescentiae saepe
 suppetiatum affui. En ego si nemo ex vobis aliud est dicturus, quid sentiam ipse
 eloquar, esto non multum amplius loci mea sententia, habitura sit, propterea
 15 quod absunt partes, dicam tamen quod dicturus antea fueram, quam quam me
 fortassis ut hominem semissem, nihil ad rem dicere posse, existiment non nulli.
 Non enim baraba, nec pallio, nec pallore in faciem inducto Cimino, prudentiam
 ostento, id quod solent multi, Sed Lichenora me & ore & habitu profiteor, quid
 mihi abscondita, intra calviciem, & calvam hanc calvariam, mea mens, secum
 20 saepe mussitet, non omnibus est in aperto. Idcirco Lichenora audite conten-
 dite, paulumque ipsi date morae, quo se a screatu liberet, ne raucus Orator
 appareat, Hem, hem, Ho, oho, Pfhui. Ah male ex gutture habeo, ob hesternum
 acre & immaturum vinum, quod mihi Saturio combibo & convivator meus in
 coena dedit. Verum vos spectatores non vocem sed verba pensabitis. Audistis
 25 hodie, quid conductus donis animus possit, quantumque muneribus suscitatae,
 vires incrementi summant. Philonicum ego his quatuor annis proximis, quibus
 mihi est familiaris, nunquam gravius loquentem audivi, & eo viso primum an
 Philonicus esset dubitare occoepe, Cum enim una sumus in coena, salibus me
 & lepore parasitico multo est urbanior, & ea ludit, quae elegans solet Pan-
 30 tomimus. Cum obaeratus praemiis loquitur, talis est quem audistis. Magnae

Le parasite Lichenor prend la parole.

Lichenor

Lichenor traduction

primum artis esse mihi videtur, variare posse vultum & cum sapientia est
 opus, sapeintis pellem induere. Euthymus ipse, paulo gravior cum domi est,
 & si me amet, non tamen levitate superat, Ast animum exhilarat meis ineptiis
 suum, tu inde atratos & bicolores codices minus moleste volvere queat,
 35 Quem heri fere hoc dicturum olfeci, quae hocide dixit, multum enim sudoris
 in chartis reliquerat, antequam potaret, quod si tot horis non dormiisset, per-
 turbasset ordinem, & susceptis donis nequaquam fecisset satis. Nomothetes,
 qui legibus suis barbatorum hominum sapientiam adnexuit, idem in Gallorum
 Gallinarumque lite referendum putavit, quod refertur, dum maximi principis
 40 in maxima discordia sunt, nimis in frivolis rebus studiosus. Verum quid ego
 hos imprudens enumero Spectatores Si mihi non imputatum fuisset praecae-
 teris clamanti, hi haec verba, ut in animum venerant, pronunciassem. Gallos
 & Gallinas cum Capis, quia nihil apud eos aeris est, quo litis sumptibus satis
 fieri possit, in coquinarium carcerem coniiciendos existimo, ibique retinendos
 45 donec rerum omnium ambiguitas excussa pateat, Sponsio enim in tam volucris
 genere non est tuta. Quod si humanos animos, mendacibus ausis, & insultu
 temerario, agitare & ludibrio habere visi fuerint & sapere velle in alieno genere
 videri, Censeo breviter ea poena puniendos, ut sensim eis, Pinna post pinam, &
 post plumam pluma, radicitus evellantur, prius ipsis jugulatis, & in bulientem
 50 aquam immersis. Post vero in omnium Spectatorum oblectationem assentur
 partim & elixentur, partim comminutis ossibus & pulpis, in sapidi iusculi li-
 quorem conterantur, quod pro salute multorum fiat, foelixque sit & faustum
 toti turbae, & haec quidem sunt, quae dicta volui, Qua sententia Spectatores,
 Multum vobis accessisset commodi, Nihil enim praeter nugas & nebulas Gal-
 55 li, Gal linaeque, garritidarunt, adauctas causidicorum versutia, latiore suco,
 quorum hodie tantus clamor fuit, ut adventans ego Pharmacopolas me audire
 putarim. Et profecto credidi esse aliquem, qui vivum serpentem, aut lacertam
 viridem, aut Araneolum voraturus esset, sed clamore falsus sum, & frustratus
 etiam ad finem meo voto, Dii perdant trepidos Parasitos, & ubi res postulat ad
 60 loquendum Creperos. Iam Gallis, Gallinis, & Capis vesceremur. Iam potaremus
 ex Symbolo, promptumque erat saginari nos maligni generis obitu. Nec ullus
 nos Legirupas dicere fuisset ausus, quod rem civilem cruore clausissemus. Ne-
 mo enim Pullis, Gallis, Gallinisque & Capis enectis, libentius victitat, quam hi

qui penes se summum legum arbitrium locatum esse autumant. Videte quan-
65 tum neglexerimus silendo commodum, Frustra iam labia tergitis, qui angimini
fame, frustra vacuum deglutitis, desiderium vestrum latius hoc in loco exa-
turari non potest. Consulat igitur sibi quisque domi, & captivi generis faciat
sibi quisque copiam, pro conditione. Ego Euthymum adibo, quem Gallis suis
domi male consulere habeo compertum, ut Philonicus quoque male Gallinis
70 consulit. Utrunque enim deplumantur iam, & ad Culinam destinantur, laeti-
tiam facturi avidis faucibus. Illic ego viscera distendam, & ut me pinguiorem
Giggulirus faciat curabo. Bibamque adeo, ut Vaternosum me tota familia pu-
tet. VALETE vos. Et post hac, si huc litigatum Galli, Gallinaeque pervenerint,
quid censendum sit, me Iudice, memoriae commendate.

